

ERHVERVSJURA

UNGARN FRIFUNDET FOR ANKLAGE

EU-RET: Ungarn skal ikke betale erstatning til et olie- og gasselskab trods ændring af minedriftsloven.

HANS SØNDERBY CHRISTENSEN
advokat,
specialiseret i EU-ret

finans@finans.dk

PATRICK GOERGEN
advokat,
specialiseret i EU-ret

finans@finans.dk

Det er væsentligt for europæiske virksomheder at kende reglerne om statsstøtte. Både for de virksomheder, som indgår aftaler med staten og for de konkurrerende virksomheder, der har brug for at kigge staternes aftaler i kortene for at se, om de er for gunstige.

Et nyt eksempel på domstolens væsentlige praksis på dette punkt tager afsæt i en ungarsk retstvist, hvor domstolen afviste EU-Kommissionens appel af rettens dom til fordel for Ungarn.

MOL er et ungarsk olie- og gasselskab, som udvinder kulbrinter, navnlig i Ungarn.

I henhold til den ungarske minelov skal mineselskaber i besiddelse af en tilladelse betale staten en minedriftsafgift for udvinding af kulbrinter, råolie og naturgas.

Indtil 2008 blev satsen for afgiften i princippet sat til 12 pct. af værdien af mængden af de udvundne mineraler.

I september 2005 ansøgte MOL om forlængelse af tilladelsen til minedrift for 12 af sine kulbrintefelter, som selskabet havde opnået tidligere, og som selskabet endnu ikke havde startet udvinding af.

Ved en aftale indgået i december 2005 forlængede MOL og den ungarske stat fristen med fem år til at begynde at udnytte de 12 felter og fastsatte en afgift for denne forlængelse.

I henhold til mineloven skulle afgiftsniveauet være højere end den grundlæggende afgift for hvert af de fem år; minedriftsafgiften blev derefter sat til et niveau på mellem 12,24 pct. og 12,6 pct.

Desuden forlængede parterne anvendelsen af denne afgift til at omfatte alle MOL's felter, der allerede blev udnyttet i henhold til godkendelsen. Det vil sige, 44 kulbrintefelter og 93 naturlige gasfelter, hvilket betød en øget minedriftsafgift for disse områder.

Hertil kom, at aftalen fastsatte en engangsbetaling på 20.000 mio. ungarske forint (ca. 68.000.000 euro). Aftalen fastsatte også, at de således definerede satser ville

forblive uændret i hele dens varighed.

I 2007 blev loven om minedrift ændret, og satsen for minedriftsafgiften blev i princippet øget til 30 pct. med virkning fra den 8. januar 2008.

Imidlertid fandt denne stigning ikke anvendelse på MOL's felter, som i overensstemmelse med bestemmelsen i aftalen fra 2005 fortsatte med at være omfattet af satserne i denne aftale.

Ved en afgørelse af juni 2010 fandt EU-Kommissionen, at kombinationen af aftalen fra 2005 (om fastsættelse af minedriftsgebyret for så vidt angik MOL), og stigningen i minedriftsgebyret som følge af ændringen i loven om minedrift havde den virkning, at den begunstigede MOL i forhold til sine konkurrenter og derfor udgjorde en statsstøtte, der var uforenelig med fællesmarkedet.

Således anmodede EU-Kommissionen derfor Ungarn om at tilbagesøge støtten fra MOL, hvilket udgjorde 28.444,7 mio. forint (ca. 96.600.000 euro) for 2008 og 1.942,1 mio. forint (ca. 6.600.000 euro) for 2009.

MOL anlagde sag ved retten med påstand om annullering af kommissionens beslutning.

Ved sin dom af 12. november 2013 annullerede retten kommissionens afgørelse med den begrundelse, at det ikke var bevist, at MOL havde nydt godt af en favorabel behandling i forhold til konkurrenterne

med hensyn til betaling af minedriftsafgifter, og at kombinationen af aftalen fra 2005 og loven om minedrift derfor ikke kunne kvalificeres som statsstøtte. Kommissionen appellerede rettens dom til EU-Domstolen.

Med EU-Domstolens dom af 4. juni 2015 gentages, at for at en national foranstaltning kan kvalificeres som statsstøtte i henhold til traktatens artikel 107, stk. 1, skal den opfylde fire kumulative betingelser:

Der skal være tale om statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler; foranstaltningen skal kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne; den skal give modtageren en fordel, og endelig skal den fordrøje eller true med at fordrøje konkurrencen.

I sin appel rejste kommissionen tvivl om den måde, hvorpå retten har fortolket og anvendt den tredje betingelse (det vil sige betingelsen om en selektiv fordel for modtageren).

I denne forbindelse gør EU-Domstolen det klart, at kravet om selektivitet i henhold til traktatens artikel 107, stk. 1, skal adskilles fra påvisning af en økonomisk fordel. Når en generel støtteordning undersøges, er det nødvendigt at afgøre, om den pågældende foranstaltning, uanset om den indebærer en generel fordel, indebærer fordele alene for visse virksomheder eller visse erhvervssektorer.

EU-Domstolen slår fast, at den omstændighed, at de

ungarske myndigheder har et begrænset skøn defineret ved lov til at bestemme afgiftsniveauet, ikke er tilstrækkelig til at fastslå, at visse virksomheder kan opnå en selektiv fordel derfra. Dette råderum tillader fastsættelsen af en ekstra afgift for de økonomiske aktører med henblik på at tage højde for bydende hensyn, der følger af ligebehandlingsprincippet, og kan derfor skelnes fra tilfælde, hvor udøvelsen af dette skøn er forbundet med tildeling af en begunstigelse af en bestemt økonomisk aktør.

Ligeledes fastslår domstolen, at de satser, der er fastsat for hvert år af 2005-aftalens gyldighed, er et resultat af en forhandling mellem MOL og de ungarske myndigheder, ikke er tilstrækkeligt til at give denne aftale en selektiv karakter med den begrundelse, at disse myndigheder har udøvet deres skønsmargen til at fastsætte satsen for minedriftsafgiften objektivt og uden forskelsbehandling, og derfor ikke favoriserer MOL i forhold til sine konkurrenter.

Endvidere fastslår EU-Domstolen, at retten med rette kunne konkludere, at den skønsmargin, som de ungarske myndigheder har med hensyn til valget af, om de vil indgå en forlængelse af aftalen, ikke gjorde det muligt for MOL at opnå en selektiv fordel.

Kriterierne i loven om minedrift vedrørende indgåelsen af en udvidelse af aftalen er objektive og finder anvendelse for alle potenti-

Ved sin dom annullerede retten kommissionens afgørelse med den begrundelse, at det ikke var bevist, at MOL havde nydt godt af en favorabel behandling i forhold til konkurrenterne.

Hans Sønderby Christensen og Patrick Goergen

elt interesserede operatører, der opfylder disse kriterier, således at indgåelsen af 2005-aftalen på grundlag af den pågældende retsakt ikke favoriserede MOL i forhold til sine konkurrenter.

Derudover bemærker EU-Domstolen, at i betragtning af at statslige interventioner antager forskellige former og må vurderes i forhold til deres virkninger, er det ikke utænkeligt, at flere på hinanden følgende statslige indgreb, for så vidt angår TEUF artikel 107, stk. 1, skal betragtes som et enkelt indgreb, navnlig når disse foranstaltninger under hensyntagen til deres kronologi, deres formål og omstændighederne i virksomheden på tidspunktet for indgrebene er så tæt knyttede til hinanden, at de er uadskillelige fra hinanden.

I denne forbindelse finder EU-Domstolen, ligesom retten, at der ikke findes sådanne forbindelser mellem 2005-aftalen og ændringen af loven om minedrift. Stigningen i minedriftsafgiften som følge af ændringen af loven om minedrift fandt sted i en kontekst med en stigning i de internationale råoliepriser.

EU-Kommissionen har ikke argumenteret for, at 2005-aftalen blev indgået i forventning om en sådan stigning. Disse to elementer udgør derfor ikke en enkelt støtteforanstaltning og udgør dermed ikke statsstøtte.

Under disse omstændigheder afviser EU-Domstolen kommissionens appel i sin helhed.

Denne artikel om aktuel EU-ret, som bringes i Jyllands-Posten, udarbejdes af advokaterne Hans Sønderby Christensen (H), HjulmandKaptein, samt advokat Patrick Goergen, Etude Goergen, begge specialiserede inden for området.

I Ungarn skal mineselskaber betale staten en afgift for udvinding af kulbrinter, råolie og naturgas.

Foto: Eddie Seal/Bloomberg